

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. LXXIX. Præjudicia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

Præfatio legis mentem declarat, l. Titia 134. §. 6. idem respondit 2. ff. de V. O. l. fin. de hered. inst. gl. in l. i. verb. consentientes. ff. de judic. Roland. à Valle conf. 36. num. 58. Regn. Sixt. 3. conf. Marp. 3. 15. numer. 21. Bart. & Bald. in l. filium habeo. ad SC. Maced. Pantischn. 2. quæst. præf. 21. num. 25.

III.

Præfatio causativa seu ratiocinativa limitat dispositionem, non narrativa, l. fin. ff. de hered. inst. l. regula 9. §. fin. ff. de jur. & fact. ign.

IV.

Quæ in præfationibus præmittuntur, ea in sequentibus repetita intelliguntur. l. Titia 134. §. 1. de V. O. Pacian. in not. ad §. at ne plurimi 15. de L. Aquil. Hortens. ad l. 13. §. 1. de serv. præd. urb. p. 15.

Limita (1) nisi specialiter dictum ei derogaret, Hostiens. d. loc. certe in medio tractatu dictum, quamvis generale, proximis quibusque seu generalibus accommodari debet, idem d. loc. (2) Non procedit, quando fieret ex intervallo, quia tunc præsumitur oblitio vel error, l. sed etsi me putem 22. §. 1. de condit. indeb. & censetur partes recessisse ab illis prius dictis, Bart. in l. item quia §. fin. ff. de pact. (3) Quando repetita sunt separata, Bald. in l. per retentionem. C. de usur. (4) Quando repetitio esset odiosa, veluti in usuris, Bald. d. loc. Vel (5) si esset inter alias personas, Gloss. & Bart. in l. in repetendis. ff. de leg. 3. Bart. Socin. in tr. reg. num. 420.

CAP. LXXIX.
Præjudicia.

Axioma I.

Præjudicia summarum curiarum sequi convenit, Gloss. & Dd. in l. nemo. C. de sentent. & interloc. Zasius in rubr. ff. de Except. num. 6. Plot in l. si quando. n. 156. C. unde vi. Afflict. decis. Neapolit. 383. n. 8. Meril. decis. 1. n. 2. Vult. 3. conf. Marp. 29. n. 108. quia solum ex iudicati causa nascuntur, l. 1. in fin. l. 3. l. singulis 6. & tot. tit. ff. de Except. rei judic. Gædd. 3. conf. Marp. 32. n. 226. Unde & præjudicia Camera Imperialis vim Legis habere dicuntur, quia ipsa summi Principis sit consistorium, & ipsum Imperatorem representet, Carpzov. 4. respons. 37. numer. 11. quo faciunt tradita à Dd. de præjudiciis Neapolitanis, quod ea etiam communi contrariæ præferantur, Afflict. decis. Neapolit. 96. num. 11. & decis. 169. num. 9. quem sequuntur Bolog. in l. 1. num. 38. vers. sed decisio sacri. ff. si cert. per. Anton. Gravac. in addit. ad Vestr. in prax. lib. 6. cap. 1. n. 17. quemadmodum & de Rota Romana statuit Chucal. in addit. ad Dec. in l. jura sanguinis. num. 7. vers. contrarium. ff. de R. l. Enimvero cum præjudiciis inniti admodum periculosum sit, ideo cautè allegari debent; nam in his modica sæpe diversitas facti magnam inducere diversitatem juris potest l. si ex plagis 52. §. in clivo 2. ff. ad L. Aquil. Dec. in l. precibus. num. 4.

C. de impuber. subst. nec tam spectandum, quid Romæ factum, sed quid fieri debeat, l. sed licet 12. ff. de offic. Præsid. & ita de præjudiciis sentiunt Molin. in com. ad 34. reg. Cancell. Roman. de publ. resignat. n. 35. Conf. Arg. 1. conf. 11. n. 97. vid. infr. res judicata.

II.

De cujus præjudicio vel interesse agitur, semper est citandus. l. seo tempore 6. ubi Bart. Cod. de remiss. pignor. cum his quæ latius congerit Socinus conf. 282. Vias tuas. col. 2. vol. 2. Felin. in cap. humilis. colum. 1. circa fin. de majorit. & obed. & in cap. exhibitæ. in princ. de judic. Ludov. Gomez. ad §. quadam. Inst. de act. n. 1.

III.

Alteri per alterum præjudicari & iniqua conditio inferri non debet, l. 74. de R. l. C. A. de pact. thes. 204. l. coheredibus 17. C. famil. heres. l. 27. §. 4. ff. de pact. cap. denique 10. 14. quæst. 6. hinc absque præjudicio alterius nemini dari debet privilegium, cap. quia 2. extr. de relig. dom. nemini enim est dandum, ut alteri præjudicium fiat, l. licet 23. extr. de testib. nec præjudicare intendit alicui Papa per privilegium, c. pen. extr. de Eccl. de edific. vel per mandatum, cap. licet 12. c. grave 19. extr. de offic. ordin. vel per literas, cap. quæ 29. cap. dudum 31. extr. de privileg.

IV.

Præjudicium non debet facere constitutio absentibus & futuris, quia taliter facta non valet, cap. cum omnes 6. extr. de Conf.

V.

Nemo negligentiam suam debet referre ad alienam injuriam, l. 3. de transactionibus.

VI.

Præjudicat confessio in jure facta, cap. dudum 54. extr. de Elect. cap. constitutus 7. extr. de penitent. ita procuratoris confessio præjudicat Domino, cap. suborta 21. extr. de sentent. & de re judic. cap. quoniam 21. extr. de privileg. ita præjudicat parti confessio sui advocati, nisi eodem die revocetur, c. cum causam 62. extr. de appellat. cap. olim 20. extr. de censib. ita præjudicat Ecclesiæ confessio Syndici vel Procuratoris, c. dilectus 2. extr. de Capell. Monach. ita matrimonium juramento c. sicut. 22. extr. de sponsal. ita juri consuetudo, illudque tollit, c. 1. extr. de cognat. spirit. tacitam etiam renunciationem præjudicare, text. est in cap. cum olim 19. extr. de censib. Sententia tamen lata in incidenti aut minus principali (maximè si de ea summarie tantum sit cognitum) in principali non præjudicat. l. si judex 10. de his qui sui vel alien. jur.

VII.

Præjudicium non facit militis conatus, c. attestaciones 10. extr. de desponsat. impub.

VIII.

Quæ invito te sunt acta, tibi non præjudicant, l. in causas 27. ff. de procur.

IX.

Præjudicialis quæstio facit conquirere causam principalem, cap. si judex 12. in fin. de sentent. excomm. in 6. ita causa natalium ad causam successionis, quia præjudicialis, primum terminatur, alias

aliàs ordo juris subverteretur. *cap. pen. extr. de ordin. cognit.* ita quando ex duobus judiciis sequi potest contrarietas sententiarum, tunc unum dicitur esse alteri præjudiciale, & uno incepto debet alterum filere. Cravett. *consil. 253. responsiones sub num. 20. vers. secundo quod iudex. col. penult.* ubi dicit, quod in petitione hereditatis intentata à filio, debet iudex secularis supersedere, quando coram iudice Ecclesiastico disputatur de validitate matrimonii, ne sequatur confusio, & absurdum, quod iudex Laicus pronunciet actorem esse heredem tanquam filium, & iudex Ecclesiasticus pronunciet matrimonium non valuisse, & per consequens actorem non esse filium legitimum. vid. & Paul. de Castr. in l. nulli prorsus. in fin. C. de iudic. ita sententia lata super invaliditate testamenti exceptionem parit in causa legatorum, quia una alteri est præjudicialis, ut ait Bart. in l. si ve contra. 3. §. quia Plautianum. num. 5. vers. dico ego. col. 2. ff. de agnosc. & alend. liber. ubi ait, quod causa præjudicialis dicatur multis respectibus, & præsertim respectu contingentiae veluti, quando una causa sic se habet ad aliam, quod absolutoria lata in una parit exceptionem in altera. vid. & Castr. *conf. 268. in facto. num. 3. vers. ulterius videtur. col. fin. volum. 1.* Bart. in l. si inter me & te. ff. de Except. rei iudic. Marant. in 20. distinct. iudic. part. 4. de ordin. iudic. pag. 78. Confer quæ post Cujacium notavimus ad tit. Cod. quando civilis actio criminali præiudicet.

CAP. LXXX.

Præmium.

Axioma I.

Præmium debetur bene merentibus. l. ult. C. de statuis & imagin. l. ult. ibi quæ nobis ex ante gestis commendata est. C. de offic. Magistr. milit. l. 1. ibi nemo suffragio (aut compositione) sed de labore unusquisque perveniat. C. de offic. Magistr. offic. l. nemini 11. §. 1. ibi peritia juris esse instructum C. de Advocat. l. 1. c. 1. ibi cum sit nimis absurdum, ut quis cum vanitate & imperitia ad honores ascendit. Clement. de Magistris. can. ex multis 9. ibi qui moribus & disciplina atque scientia divites caus. 1. quæst. 3. l. 7. C. de prox. scrip. Kirchner. lib. 4. de offic. & dignit. Cancellarii cap. 6. vid. Walther. de privileg. Dd. c. 8. §. 26. p. 79. licet aliter tota die usu venire, latè queratur Hieronym. Franc. ad l. quod à quoquam 46. de R. I. vid. Guilielm. Anton. de rescript. morator. tit. 10. concl. 68. n. 40. pag. 809. & seqq.

II.

Præmia virtutibus tribuenda sunt. Clem. capientes 3. pr. de pen. præmio itaque donantur, qui factionem initam produnt. c. si quis 22. §. sane 6. q. 1. Videndum tamen ne præmii expectatio iustitiam evertat. c. 1. de sent. & re iud. in 6. Unde præmio ab accusatione recedere non licet, c. 1. extr. de collus. de reg. nec præmio iudex judicare, c. 1. de sent. & re iudic. in 6. aut sententiam iustitiæ ferre debet. cap. qui restit 66. 11. quæst. 3.

III.

Præmiis qui non possunt induci ad observantiam juris, debent poenis coerceri. Clem. capientes 3. in princ. de pen.

IV.

Præmiorum honor est juris militaris, t. ius 10. dist. 1.

V.

Nemo præmium ex dolo suo consequi debet. l. ita demum 31. de recept. arbit. c. si vero 34. de sentent. excomm. latè Hieronym. Franc. in Comment. ad l. quod à quoquo 47. de Reg. Jur. ac ne quidem ex alieno. l. 14. §. 5. in fin. ibi: in alterius præmium verti alienum metum non oportet, quod met. causa.

VI.

Præmia certis factis constituta ex qualitate facti, non ex utilitate eventus mensuranda sunt. Hinc ei, qui occiderat gravidam leonam, majus præmium non debetur, quàm qui leonem occidit; remuneratur enim industria, quæ major utique non fuit propter foetum in leonâ. Perez. C. de Venat. Ferrar. n. 15.

VII.

Ad virtutem plus allicit spes futuri quàm præmii accepti memoria. Hinc liberis non debent dari paternorum officiorum expectativa. Perez. C. de Filiis official. n. 12.

VIII.

Præmia ab ipso principe conferenda sunt, ne suam perdant gratiam. Perez. C. de Castrensi. num. 8.

CAP. LXXXI.

Præparatoria.

Axioma I.

Præparatoria sunt præmittenda. l. 1. ff. de orig. jur. l. 1. de interrogat. act. l. 1. ff. si cert. per. c. ante baptismum 54. de consecr. dist. 4. Dec. & Dd. post gloss. ad rubr. C. de edend.

Intellige probabiliter, non necessario; aliquando enim ab hac regula receditur propter aliquam aliam rationem; ita aliquando leviora præmittuntur, ut in proem. Inst. aliquando digniora, §. ult. Inst. de iure nat. gent. & civil. aliquando antiquiora, §. singulorum. Inst. de rer. divis. quandoque origines rerum, ut in tit. de orig. jur. quandoque Etymologia, l. 1. de iustit. & jur. quandoque generaliora, l. 1. ff. si cert. per. & quandoque aliter servatur, prout magis convenire videtur, juxta text. in l. 2. ff. de stat hom.

II.

Factum in præparatoriis non trahitur ad principale. Dec. in rubr. C. de edend. n. 1. Felin. in c. cum dilecta de rescript. Oldrad. *conf. 30.* Roman. *singul. 23.* & *consil. 461.* & *singul. 624.* Fabian. de Monte de Empt. vendit. quæst. 3. princ. n. 27.

Declara hoc procedere in rebus ac negotiis separatis ac diversis, c. Nicolao 64. de appellat. l. sed si tantum 13. ff. de pat. & l. ex hoc iure utimur. 86. ff. de solut. secus in connexis & se invicem contingentibus & consequentibus. l. quod servus 35. ff. de solut. ibi sed et si qui pecuniam. Bart. in l. filia. ff. de solut. Dec. *conf. 330. n. 3.* Benevenut. Stracha de